

Жалпы білім беру бағдарламасы бойынша жас сарбаз кластарымен сабақ жүргізуде оқытушыға арналған

НҰСҚАУЛЫҚ

Мамандандырылған жас сарбаз кластарымен (МКК) сабақ жүргізу үшін келесі ережелерді міндетті түрде орындау және білу керек:

1. НҰСҚА

1. Оқытушы сыныптың есігін ашып (сыныпқа барлығын өткізгеннен кейін) соңында өзі кіреді. Оқытушы сыныпқа кіргеннен кейін: **«Жас сарбаз мырзалар!»** немесе **«Взвод, тұр! ТҮЗЕЛ!»** (**«Взвод, түзел!»**) -деп пәрмен береді. Оқытушы тақтаға шығып, жас сарбаз класының командирінен (кезешісінен) үлгі бойынша баянат алады: «Оқытушы мырза! Кадеттердің оқу взводы сабақ жүргізу үшін тұрғызылды. Взвод командирі (кезекші) Омаров Т. Командир оқытушының қасында тақтаның алдында тұрады.

2. Оқытушы сынып жаққа бұрылып: «Сәлеметсіңдер ме жас сарбаз мырзалар!»- деп сәлемдеседі. Жас сарбаздар: «Сәлеметсіз бе, оқытушы мырза!» -деп жауап қайтарады.

3. Оқытушы: «Еркін тұр, отыр!»- деп жас сарбаздарды отырғызады. Взвод командирі (кезекші): «Еркін тұр, отыр!» - деп оқытушының пәрменін қайталайды. жас сарбаздар орындарына отырады, взвод командирі өз орнына барады. Оқытушы сабақты бастайды.

2. НҰСҚА

Егер жас сарбаздар сабаққа келіп, кабинет жабық болған жағдайда. Қоңырау соғыла салысымен взвод командирі кадеттерді кабинетке қарсы екі қатарлы сапқа тұрғызады.

САБАҚ УАҚЫТЫНДАҒЫ ҚОЗҒАЛЫСТАР

Жас сарбаз өзінің тегін ести сала: «МЕН!»- деп орнынан тұрады. Өз орнында, тақтаның немесе отырып жауап береді.

Мысалы, «Жас сарбаз Омаров!». Жас сарбаз өзінің тегін ести сала: «МЕН!». Орнынан тұрады. Оқытушы: «Тақтаға шығыңыз!»

Жас сарбаз : «Құп болады!» - деп жауап береді. Тапсырманы орындап, сұрақтарға жауап бергеннен кейін, оқытушы: «Отырыңыз!». Жас сарбаз : «Құп болады!» - деп жауап беріп, өз орнына отырады.

Оқытушы кадетке қарап: «Сіз жауап беріңіз!». Жас сарбаз орнынан тұрып: «Жас сарбаз Омаров!» - деп жауап береді.

Егерде, оқытушы басымен изеп немесе қолымен ымдап отыруға рұқсат берген жағдайда, кадет үн-түнсіз өз орнына отырады. Бұл жағдайда «Құп болады!» -деп айтылмайды.

САБАҚТЫҢ АЯҚТАЛУЫ

А НҰСҚА

Сабақ аяқталғаннан кейін, оқытушы үйге тапсырма беріп: «Взвод командирі (кезекші), пәрмен беріңіз!» -деп айтады. Взвод командирі тақтаға шығып, класс жаққа бұрылып: «Взвод, тұр! ТҮЗЕЛ!» -деп айтады.

Оқытушы: «Жас сарбаз мырзалар, сау болыңдар!» -деп айтады. Жас сарбаздар : «Оқытушы мырза,сау болыңыз!» - деп айтады.

Оқытушы: «Еркін тұр!» - деп айтады. Взвод командирі: «Еркін тұр!»
Барлығы киімдерін алып, кластан шығады.

Б НҰСҚА

Сабақ аяқталғаннан кейін, оқытушы үйге тапсырма беріп: «Жас сарбаз мырзалар!» - деп айтады.

Барлығы тұрып, сапқа тұрады. Оқытушы: «Сабақ аяқталды. Еркін тұр!»».Барлығы киімдерін алып, кластан шығады.

СПОРТ ЗАЛЫНДА

Сабақтың аяқталуына 5 минут қалғанда оқытушы: «Взвод командирі, взводты бір қатарлы сапқа тұрғызыңыз» - деп айтады. Взвод командирі: «Взвод, бір қатарлы сапқа **САПҚА ТҰР! ТҮЗЕЛ! ТІК ТҰР! ТҮЗЕЛУ – ОРТАҒА!**» - деп пәрмен береді. Взвод командирі оқытушыға келіп: «Оқытушы мырза, взвод Сіздің бұйрығыңыз бойынша тұрғызылды! Взвод командирі – Омаров!» - деп айтады.

Класқа директор (директордың орынбасары) кірген жағдайда

«Жас сарбаз мырзалар!» -деп директорды немесе (директордың орынбасарын) бірінші көрген пәрмен береді. Пәрменді ести сала, сабақ тоқтатылады, кадеттер орындарынан тұрып сапқа тұрады.

Әрі қарай барлық қозғалыстар жағдай бойынша орындалады.
Директор (директордың орынбасары) : «Жас сарбаз мырзалар!». Кадеттер отырады және директорды (директордың орынбасарын) тыңдайды. Егерде директор (директордың орынбасары) үн-түнсіз кластан шығып кетсе, оқытушы: «Жас сарбаз мырзалар!» немесе «Еркін тұр, отыр!» -деп пәрмен береді. Сабақ әрі қарай жалғасады.

Жас сарбаз сабақ уақытында тек пәрмен бойынша тұрады.